

tali obligare contra Bordonum probat Diana
supr. Refolut. 69. & Parte 8. Tract. 7. Resolut. 75.
De quo & Parte 6. Tract. 8. Refolut. 10.

110 Et Decreta praefata, Urbani VIII. au-
toritate suffulta, omnino esse inconcussa affir-
mat Lezana Tomo 3. verb. Missa, num. 10. & 11.
& ipse P. Tamburinus §. 1. num. 6. qui tamē
admittit, num. 12, quod nuper est dictum de par-
te stipendi, vbi recepta non sunt. & num. 13. si
in gratiam eius sit datum; secus si ob Sacrificij
deuotionem. Et numer. 14. si accipiens dimidiatum,
aliud remittat gratis: quod rarissime eueniet,
vt cum aliis obseruat Diana Refolut. 68. Tra-
ctatus 16. citari §. Verum, licet pergit ille, & num.
16. id ad Sacristam & Collectorem exendit. Vbi
vt non improbable idem statuit de faciente, cūm
procurator pro ea re sit, vt Missa alibi dicantur
intra tempus designatum, in loco vbi minus sti-
pendium reddi solitus. Quod & tradiderat P.
Pellizarius Tract. 6. Cap. 3. num. 23. à Congre-
gatione Indicis reprobatus, vt testatur Diana su-
pr. Refolut. 68. citata. Item §. 9. num. 4. tres men-
ses dilationis (quod & tradiderat Leander Tomo 2.
Tract. 8. Disput. 4. Quest. 18. & in Expositione sua
Regale Parte 5. in fine Lit. L. vbi & quatuor ad-
dit) vt modicum tempus admittit, vbi & Peyri-
num refellit, qui circa Constitutionem 9. Ur-
bani VIII. ad 10. trium anorum spatium indul-
get. Cur non & per totam vitam, que esse bre-
uior potest? Et quid ad hæc animæ in Purgatorio
suffragium illud præstolantes? Modicunne
illæ tempus totius trieris iudicabitur? O quām
aliter sentient ibi Doctores nonnulli, conceden-
tes immodicas laxitates. Videatur P. Nicolaus
Lancius Opusculo 16. Cap. 11. Tomo 1. Vbi stu-
pendia occurrent.

111. Sed quid de eo, qui stipendum maius,
iuxta opinionem aliquando vt probabilem rece-
ptam, accepit, tenebitur ad restitutionem, &
qui dedit, vt poterit compensatione? Affirmat
Diana cum Auersa Par. 8. Tract. 7. Resolut. 75. Sed
negat Bordonus apud eundem: cuius sententia,
alius rationibus relictis quas ille adducit, probari
potest, quia cessat ratio prohibitionis Pontificis,
scilicet quæstus amolitio, vt ex tenore Decreti
constat. Operanti enim iuxta opinionem proba-
bilem non potest nota turpis quæstus imputari.
Pro quo facit P. Bardi in Selectis Lib. 1. Quest. 7.
vbi probat acceptum ex probabili opinione, à
contrahente ignorata, iustè retineri, neque esse
locum compensationi. Sed Auctor ipse ibidem
Lib. 10. Quest. 12. n. 10. de eo loquens, qui ratio-
ne applicationis fructus respondentib; sibi diuer-
sum stipendum accepit, affirmat illud esse resti-
tuendum: & id quidem consequenter: quod autem
addit num. 13. est magis speciale; non scilicet
suffragari bonam fidem, quia est contractus; Do-
ut facias, & inter contrahentes non suffragatur
bona fides, vt omnes fatentur. Sed hoc non vi-
detur quomodo potuerit in generali illa doctri-
na, que omnium dicitur esse, fundari, cūm talis
revera non esse videatur: affirmantibus grauissi-
mis Scriptoribus acquisitum ex contractu, qui re-
vera iniustus fuit ob excessum rei acceptæ, non
inducere obligationem restitutionis, si sit bona
fide consumptum, & accipiens non est factus
locupletior. Pro quo videri potest P. Molina Di-

Ibidem circa num. 8.

Vbi de obligatione in Parocho audiendi Confessiones.

115 B Ordonus Tomo 1. Consiliorum Regular.
Resolut. 34. Quest. 21. num. 60. tenet
obligatum esse audire semel saltem in hebdoma-

dâ

Circa Titulum XVI. Cap. 1. & Appendixem.

27

da volentem ex deuotione confiteri. Cuius sen-
tentiam adducit Diana Parte 8. Tract. 7. Resolut.
90. nec videtur improbare Leander Tomo 1. Tra-
ct. 5. Disput. 11. Quest. 119. debere ait quo-
ties rationabiliter petitur.

Ibidem circa §. 3. num. 15.

Vbi de redditibus respondentibus Be-
neficiatorum ministeriis.

V Idendus pro resolutione nostra Diana
Parte 10. Tract. 17. Resolut. 47. vbi alios
adducit.

Circa Caput III.

Vbi de cohabitatione feminarum, &
occasione proxima.

116 P Tamburinus Opusculo 1. quod est de
Confessione Lib. 2. Cap. 3. §. 3: n. 9.
circa occasionem proximam doctrinam P. Lay-
mam admittit & §. 5. in terminis casus nostri lo-
quens ait non teneri insitum seruitatem dimit-
tere, si affectus absit, & periculum. In quo nihil
videtur speciale dicere, & circa quod questio esse
possit. Cessante etiā affectu & periculo, etiam
sanus retinere illam potest; iam enim proxima
occasio non est, que per ordinem ad effectum &
periculum; quod in ipso affectu est possum, talis
estimatur. Sed quod adhuc non cessante retine-
ri possit, tenet cum aliis Leander Tomo 1. Tract. 5.
Disput. 7. Quest. 35. 39. & 42.

qua in citato numer. Operis nostri, vim legis ha-
beat, quod tamen non omnes admittunt, vt vi-
deri apud eundem potest num. 3. non posse ha-
bere vim obligandi sub mortali, ob paruitatem
materiæ. Quod tamen ego dicere non auderem,
quia ex eo lequitur in tali declaratione aut pre-
cepto errare Pontificem, quod affirmare non
exiguæ esset audacia. Secus esset; si declaratio
talis minimè præcessisset, hæc enim ostendit non
esse in eo materia paruitatem. Pro quo videri
potest Lezana Tomo 3. V. Missa, num. 58, vbi gra-
uem ceremoniam sub mortali obligare dicit. Et
num. 59. vbi contra Patris Fagundez sententiam
depugnat.

AD TITVLVM XVII.

Circa Caput VIII.

Vbi de Parochis Religiosis quoad ab-
solutionem à reseruatis n. 54.

 Runt fortasse qui putent ab-
solvi posse per priuilegium
Innocentij VIII. pro Præ-
dicatoribus, quod adducit
Eusebius de Herrera De-
sitione 9. numer. 23. Remigius, & Recentiores alij.
Sed quod ad rem non faciat, benè ostendit Dia-
na Parte 8. Tract. 7. Resolut. 78.

Circa num. 55. & seqq. vbi de voto
paupertatis.

Circa Caput VIII. à num. 92. vbi de
Tabaco:

117 P Tamburinus Opusculo de Eucharistia Cap.
2. §. 6. numer. 18. ait illo per os as-
sumpto, si deglutiatur, violari ieiunium pro re-
cipienda Eucharistia requisitum. Et num. 23. id
negat de sumpto per nares, siue in folio, siue in
pulvere, siue in tumo. Contrarium tenet Leza-
na Verb. Eucharistia num. 17. de quomodocum-
que sumpto, quem adductis Marchantio, Auer-
ta Machado, & P. Escobar, impugnat Diana
Parte 8. Tract. 7. Resolut. 3. Quem & sequitur Pas-
qualius Dei. 333. & 334. & Leander Tomo 2.
Tract. 7. Disput. 5. Quest. 10. & Bossius Tomo 3.
Tir. 22. numer. 16. & 17. Vide P. Quintanam
Tomo 1. Tract. 3. Singulari 1. in fine, circa prohi-
bitionem in Diocesi Hispalensi, de qua & Diana
Parte 10. Tract. 16. Resol. 23.

Circa Appendixem.

Vbi de Monasterio diuite, an exigere
aliquid ab ingredientibus queat.

118 D E hoc Diana Par. 8. Tract. 7. Resol.
29. vbi satis doctum Renati à Valle
discursum adducit, vt id non licet. Sed ille cum
Villalobos Tom. 2. Tract. 37. Disput. 13. num. 5.
contrarium sentit, pro quo & citat Hieron Ro-
driguez, id tunc negantem, cūm ratione utilitas
personæ sic fieret, aut ob elariorem Monas-
terii magnificientiam: & generaliter cūm ratione
vitius non existit. Allegat item P. Laymam
Lib. 4. Tract. 10. Cap. vlt. §. 4. num. 39. vbi cum
MM M 4 aliis

Additiones ad Thesaurum Indicum.

alii ratione consuetudinis id admittit, vbi illa excusare potest. Non possum autem non rationem, quam afferunt ex praefatis aliqui, minus esse consequentem adnotare. Aiant enim posse recipi, quia in locupletibus Monasterioris sumptus maiores sunt. Aut enim non necessarij illi, & ita pro eisdem nihil exigunt potest. Aut necessarij: & ita cessat quaestio: tam enim Monasterium, eti locuples sit ob reddituum quantitatem, reuera est egens, cum non habeat, quod libi est ad rationem viuendi necessarium. Addunt his temporibus pretia rerum aucta: ex quo similiter argendum, cessare scilicet quaestione. Videtur & Leander Parte 5. in Expositione sue Regula Cap. 44. exactionem quamcumque prohibens.

Circa approbationem Confessariorum, an unica satis. De quo Titulo 12. num. 340.

DE hoc cegerat Diana Parte 6. Titulo 7. Resolut. 59. Vbi aliquos aferentes adduxerat, Patres scilicet Celorum, Baunyum, & Praepositum, quorum sententia obstat declarationem Vrbani concluserat. Pro quo & Leander Tomo 1. Tract. 5. Disput. 11. Quæst. 66. dicens non esse omnino certum in Regularibus.

An cum limitatione approbari Religiosi possint. De quo Titulo eodem num. 354.

DE hoc etiam Auctor idem loco eodem Resolut. 61 vbi cum Card. Lugo id concedit, P. Celiotij sententiâ reiectâ. Licet iniuste aliquando procedere Episcopi soleant, contra quorum ramen non est eundum voluntatem. Invalidam autem esse revocationem sine rationabili causa cum eodem tenet Cardinali Resolut. 62. vbi & alios adducit. Qui ergo circa se iniuste agi sciunt, etiam iusti se agere Episcopij iudicent, quod possint agere nequeunt ignorare, scandalis tamen evitatis. Pro quo videri potest Lezana Tom. 1. Cap. 19. num. 8. & 9. & Pasqualius Decis. 500. vbi num. 10. & seqq. probat Religiosum habentem sufficientiam non posse cum limitatione locorum ac personarum approbari, etiam ratione exatis, quod & tenet cum aliis Leander *suprà* Quæst. 85.

De approbatione ad prædicandum. An examen necessarium. De quo ibidem à num. 331.

Non posse ab Episcopis examinari Religiosos tenentij, quos adducit Diana Parte 6. Tract. 8. Resolut. 20. dicens proxime in contrarium, & Declarationem Cardinalium, quam adducit Barbosa circa Sessionem 5. Concilij Tridentini; sic autem concludit: *Vnde supposito quod sit vera, non est ab ea recendum.* Parum ergo praxis senit virge, cum obligationem totam in Declarationis constitutam veritate. Et quidem praxis generalis non est, neque in Indiis viger. Quod autem Declaratione non sit recepta, & generaliter intimata, Auctoris eiusdem

ad eo diligentis ignorantia manifestat. Et nullam requiri licentiam ad prædicandum extra Ecclesiæ, immo contradicentibus Ordinariis id fieri posse tradit variis locis Lezana Tomo 5. à se citatis in Mari magno Carmelitarum numer. 466. cum Hieron. Rodriguez. Ut sancte admonet P. Suar. Tomo 4. de Relig. Tract. 1. Lib. 9. Cap. 1. num. 9. (qui & videtur num. 16. pro prædicatione in plateis) Sed vitanda turbæ, quia non ita certum, ut dixi: & ut esset, præstat cedere, quam rixari.

De Sacramento Extremæunctionis, pro Parochis, de quo Cap. 12. Tituli eiusdem.

123 **C**onta sententiam P. Martinon, de qua num. 345. acriter depugnat Diana Parte 15. Tract. 15. Resolut. 81. ut uincit oleo non benedicto minimè valeat, nec sit in praxi admittenda. Quod quidem P. Suarius ita censet Tomo 4. in 3. Partem Disput. 40. Sect. 1. numer. 6. vbi ait talem sententiam sibi ad minimum videri temerariam. Sed cum eam teneant Glofia in Cap. Presbyteros. 95. dis. Caietanus 3. p. quæst. 72. in Comment. artic. 3. rationem generalem adducens, quæ huic etiam Sacramenti materiam comprehendit. Victoria in Summa de Sacramentis n. 216. P. Sa V. Extrema uincit numer. 6. & probabilem etiam alij censeant, ut testatur P. Martinon, non videtur ita acriter improbanda. Cum dici alij possit oleum ipso vsu sanctificari. Dicente enim Sacerdote: *Per ipsum sanctam uincitatem.* iam ostenditur sanctum id, quod pro eadem adhibetur. Et quidem simplici Sacerdoti posse à Pontifice facultatem concedi benedicendi oleum pro hoc Sacramento, graues Scriptores affirmant apud Dianam Resolut. citata, quod ipse probabile affimat, & est in vsu apud Græcos, ex tacita saltem Papæ concessione, ut ille ait: nec resicendum statuit Constitutione suâ Clemens VIII. quæ est 34. Tom. 3. Bullarij Romani. Iuxta quod dici etiam potest in casu necessitatis ex tacita Pontificis concessione idem posse fieri, cum similia multa in necessitate sint licita, que alij prohibentur. Et cum vsu ipso oleum sanctificari queat, ut diximus, talisque sit Sacerdotis intentio, inde etiam id potest sufficiens verosimiliter reputari, & P. Suarius ad suam illam censuram, & Florentini Concilij ac Tridentini, post antiquiora alia Provincialia, & Innocentij I. in Epistola ad Denitum Cap. 8. auctoritate fundatur, à quibus oleum per Episcopum benedicunt, ut materia Sacramenti huius signatur. Atqui eo non obstante, sufficere oleum à simplici Sacerdote benedicendum, probabile est, iuxta dicta: ergo decreta illa non sunt accipienda ut sonant, ita ut de necessitate Sacramenti sit Episcopalis benedictio, sed dicendum de ordinario Ministro procedere, ut ex Nicolao Ysambert habet Diana Parte etiam 10. Tract. 17. Resolut. 32. Ex quo & fit neque ex illis posse conuinci Sacerdotalem saltem esse necessariam, quia id nullibz declaratur. Non ergo id videtur ut penitus improbabile reprobandum. Sed reprehendit tamen in Indice expurgatorio videtur Anni 1640. ut testatur P. Quintanad venas Tomo 1. Tractat. 5. Singulare 2. num. 1.

Circa Titulum XVI. & Cap. XVII. Appendix.

Circa Caput II. & num. 13.

Vbi de Unico Canonico circa lucrum.

Facit pro Diicti 4. decisione Cap. Relatum & 2. de Testam. ibi. Vbi autem in locum defuncti sanctorum est unus ordinandus, is ea bona (sicut & alia ipsius Ecclesiæ) in Dei timore dispenser. Videri etiam potest Pasqualius Decis. 253. num. 7. vbi cum multis firmat ad unum posse totam Collegij redigi porestem.

Circa Caput III. & num. 18.

Vbi de Præbendariis subrogatis.

137 **Q**uod æquiparatio idem operetur, ostendit S. Rora in una Valentina 8. Junij 1643. apud Dianam Parte 7. & hoc in iuridico negotio, cum stet alij receptum vulgo proloquitum quod omne simile claudicat: pro quo lepidum extat Epigramma Nostri Antonij Stratij Lib. 2. Selectorum eiusdem circa initium, cuius illa conclusio:

In te igitur verum est vulgi, Cheristate, verbum: Quod omne simile claudicat.

Et quando æquiparatio est cum substitutione, stat evidenter resolutio de fruitione eorumdem priuilegiorum, iuxta Textus & Doctores, quos adducit Pasqualius Decis. 103. num. 4.

Circa Caput IV.

Vbi de obligatione ergandi super cum tota Præbenda est in distributionibus constituta.

128 **N**eat id P. Bardi in Selectis Libr. 3. Quæst. 19. Dicto 2. sed fundamento ferè nullo, contra quem militant quæ à Nobis sunt adducta, & a viro docto minimè videntur expensa. Ergo cum bona ipsius vetita *Quod scripsi, scripsi.* Et scripsi quidem ante illum vilum, sententiique illam improbabile dixi, & auctoritatis ac rationis præsidio destitutam: pro quæ tamen ille adducit P. Azor Tomo 2. Lib. 7. Cap. 9. Quæst. 10. alios referentes, addita ratione quod semper distributiones tales tribuuntur ut stipendium laboris, sicut quod datur pulsanti organa, campanas, &c. Fructus autem Præbenda proprie tales, & à distributionibus distincti, nondantur ut stipendium, sed in titulum, seu intuitu Ecclesiæ, & non persona ut operant.

129 Sed certe cum probabilitas intrinseca à solida ratione proueniat, quod de improbabilitate dixi verum habeo, si de intrinseca loquamur, ut ex adductis redditur manifestum. Quoad extrinsecam vero ex Auctorum patrocino valde videtur exigua, nam P. Bardi, ut equidem doctus, P. Azor se auctoritate tuerit, quæ est profecto non contemenda. Atque ille testatur se cum Sylvestro loqui, qui ex Abbe & Dominico id tradit verb. Clericus 4. Quæst. 4. (non 44. vt per errorem apud ipsum) sed quidem Sylvester sententiam tantum Geminiani proponit, & pro

Circa Caput I.

Vbi de obligatione assistendi in Præbendariis.

126 **A**ter Bardi in Selectis Libr. 3. Quæst. 5. numer. 10. ait non obligari sub mortali, dum non lucrantur, non enim est graue Ecclesiæ detrimentum si ex triginta vnu desit. Ergo vbi numerus valde minor, ut in Indiis, secus dicendum, in quibus numquam prædictus extat, eriam in maioriibus Ecclesiæ. Vnde circa hoc Regia est cautione prouisum iam, diebus tantum quindecim pro acceptanceone permisiss.